



ВВМУ „Н. Й. ВАПЦАРОВ“

РЕЦЕНЗИЯ

от флотилен адмирал професор д.в.н. Боян Кирилов Медникаров,

Началник на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“,

адрес: гр. Варна, пк 9002, ул. „Васил Друмев“ №73

на научните трудове, представени по конкурса за заемане на академична длъжност „професор“ в „Департамент за следдипломна квалификация“ на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ по Професионално направление: 9.2 „Военно дело“ по учебните дисциплини: „Военна история“ и „Морска история“, обявен в *Държавен вестник*, 2021, №89,
на кандидата:

доцент доктор на науките Асен Николов Кожухаров

1. Трудове от представения от кандидата „Списък на трудовете“, които се приемат за оценка и рецензиране

В обявения конкурс за „професор“ доцент, доктор на науките Асен Николов Кожухаров участва с обща научна продукция от 20 научни труда и един учебник.

Представените трудове в конкурса са публикувани в национални и международни издания с научно рецензиране. Подадените публикации за участие в настоящия конкурс не се припокриват с публикациите, които кандидатът е представил при защита на дисертационен труд за придобиване на образователна и научна степен „доктор“ и „доктор на науките“, както и за придобиване на академичната длъжност „доцент“.

За рецензиране по конкурса кандидатът е представил една монография, една студия и 18 научни статии. В предоставената монография, студия и 17 от рецензираните статии той е

самостоятелен автор. За статията, в които е съавтор, няма разделителен протокол, приемам, че съавторите си разпределят равно количество точки. Две статии са издадени в Русия (на руски език), една – в САЩ (на англ. език), останалите научни трудове са апробирани в България и са на български език.

Представените в конкурса материали отговарят на изискванията на закона и съдържат необходимите данни за научното развитие на кандидата. Кандидатът в конкурса изпълнява минималните национални изисквания за заемане на академична длъжност „професор“ в професионално направление 9.2 „Военно дело“ на основание представените доказателства, като приемам оценката на научната продукция заедно с представените цитирания от общо 575 точки (по ЗРАС). Всички предложени за рецензия научни трудове се включват в научната област на обявения конкурс.

Основно произведение, представено за оценяване в конкурса, е монографията по група показатели В, показател 3:

КОЖУХАРОВ, Асен. *Личните академични документи на българската морска образователна система (1892 – 1946)*. Варна: ВВМУ, 2021. ISBN 978-619-7428-55-1.

Тя отговаря на положенията, посочени в закона. Монографията несъмнено има теоретична и теоретико-приложни приноси, които детайлно са посочени по-долу.

Шест от статиите от кандидата, представените в конкурса, към момента на протичането на процедурата са индексирани в световните бази данни SCOPUS и WoS.

Всичките останали трудове са публикувани в издания, които са включени в референтния списък на НАЦИД и в съгласие със закона, се проследяват в РАС на същата платформа. С това от компетентните органи се признава, че са научни произведения.

След като лично се запознах с предоставените ми материали считам, че представените публикации се намират в съответствие с изискванията за обявения конкурс за заемане на академична длъжност „професор“ по учебни дисциплини по учебните дисциплини: „Военна история“ и „Морска история“, обявен в Държавен вестник, 2021, №89.

Научно-преподавателската дейност на кандидата е в професионално направление „Военно дело“. Приемам за рецензиране представените публикации, като изследваните проблеми следва да бъдат групирани в следните области:

- изследване на документите на българската морска образователна система;
- българската военноморска образователна система при подготовката на чужденци.

2. Обща характеристика на научноизследователската, научно-приложната дейност на кандидата

Кандидатът е доцент във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ от 2001 г. Заемал е длъжността началник на катедра в периода от 2001 до 2011 и от 2015 до 2021 г.

Същият е изявен педагог във военно-образователната система на Република България. Има опит с провеждането на академични курсове и преподава на докторанти, специализанти и обучаеми в бакалавърски и магистърски програми не само във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“, но също така във ВА „Г. С. Раковски“ и НВУ „В. Левски“. Системно и методично разработва лекции по поверените му учебни дисциплини.

Научноизследователската, научно-приложната и педагогическата дейност на кандидата е фокусирана върху проблемите на историята на военноморското образование.

Изследванията му са позиционирани в област на висшето образование 9 „Сигурност и отбрана“, професионално направление 9.2 „Военно дело“, научна специалност „Организация и управление на въоръжените сили“.

Резултатите от дейността на д. н. Асен Кожухаров в настоящия конкурс са представени чрез неговата публикационна дейност в страната и в чужбина за периода от 2005 г. до сега.

3. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата

Доктор на науките Асен Николов Кожухаров има дългогодишна педагогическа практика във ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ от 1992 г. до сега.

Притежава практически педагогически опит в университетска среда, като е усъвършенствал дисциплините „Военна история“ и „Морска история“ (с нейните производни названия в посочения период), а така също и в „Основи на научните изследвания“ на магистърските програми на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“.

Представения от кандидата в конкурса учебник е на високо академично равнище.

Съществен е приносът му за обогатяването и развитието на Музейна сбирка, чрез която се съхраняват дългогодишните традиции на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“. Конкретната материализацията на неговата инициатива по отношение на сбирката включва изготвяне на макет на първата сграда на Машинното училище при Флота на Негово Величество във Варна и общо седем маслени портрети на деятели на Морската образователна система от 19. в. и началото на 20. в. по проект „Личните документи, издавани от българската морска образователна система (1881-1946 г.)“, на който е бил ръководител.

4. Основни научни и научно-приложни приноси

На основание на представения списък на приносите и съпоставката им с представената научна продукция признавам за:

Теоретични приноси:

1. Обосновани са целите, задачите и методите на изследване на анонимна помощна историческа дисциплина, на която е предложено да се даде название „Атестатика“. С примера на изследването на документите на българската морска образователна система, генериирани в периода на дорепубликанския период на Третата българска държава, са доказани продуктивността и приложимостта на специфичните методи на изследване във военно историческата наука с техните критерии и показатели.

Трудове: 3.1.1, 3.2.1, 3.3.10, 3.3.12, 3.4.1.

2. Предложена е значителна ревизия в периодизацията на българското морско образование по отношение на появата и етапите на развитие на българското висше военноморско и морско образование.

Трудове: 3.1.1, 3.3.1, 3.3.9.

3. По архивни данни са осветени неизвестни досега, но важни моменти от репресиите върху възпитаниците на Морското училище през първата половина на миналия век както в България, така и в СССР.

Трудове: 3.2.5, 3.3.2, 3.3.7.

4. На основата на архивни документи са обосновани етапите в еволюцията в обучението и подготовката на морски подофицери, включително и след края на Първата

световна война, когато на България ѝ е забранено да има военен флот и друго военно училище, освен това в София. Така извършената периодизация се представя за първи път в българската историография.

Трудове: 3.1.1, 3.2.1, 3.2.2.

Теоретико-приложни приноси:

1. Изведено е значението на приноса на руските морски офицери за развитието на българското морско техническо образование както при формирането на Флотилията и Морската част през 19. век, така и след края на Първата световна война.

Трудове: 3.2.4, 3.2.6, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6.

2. Изследвани са биографиите на изтъкнати, но забравени преподаватели на Морско училище със значими приноси за развитието на морската образователна система. Това намира отражение не само в представените за конкурса научни публикации, но и като знание е внедрено при научното обосноваване на номинациите при изграждането и разширяването на *Алеята на преподавателя* на Морско училище.

Трудове: 3.3.3, 3.3.11, 3.3.12.

3. Извършена е систематизация на свидетелствата, атестатите и дипломите, издадени от българската морска образователна система от монархическия период на Третата българска държава. При това документите обосновано са разделени на серии и емисии.

Трудове: 3.1.1, 3.4.1.

4. Разкрити са намеренията на началника на Флота на Негово Величество за значително разширяване на подводните сили на страната – до шест бойни подводници, и усилията на образователната система да комплектова с офицери планираните кораби. И макар че тези намерения не се осъществяват, подгответните офицери след края на войната формират елита на флота или намират отлична реализация извън структурите на въоръжените сили на страната.

Труд: 3.3.8.

5. По архивни извори са осветени подборът, обучението и реализациата на студенти от Чехословакия в периода 1953 – 1959 г., които са първите задгранични обучаеми в

Морско училище. Обосновано е значението на този първи успех на българската военноморска образователна система при подготовката на чужденци.

Труд: 3.2.3.

5. Каква е конкретно значимостта за приносите за науката и практиката?

В представената монография, наред с мащабната систематизация на личните академични документи и многочислените новооткрити детайли, има три важни открития, които пренаписват историята на българската морска образователна система, а именно:

- По Първа глава на книгата. След компютърна обработка на първото свидетелство на Морско училище от 1892 г. е разчетен втория учебен план на учебното заведение, за който досега нямаше никакви официални сведения. И това е на фона на крайно осъдните сведения за ранната история на флотската алма матер.

- По Втора глава на книгата. С откриването и осмислянето на първите свидетелства за висше военноморско образование, издадени през 1920 г. във Варна, е доказано, че висшето военноморско образование е най-малкото с 22 години по-старо от това, което до тогава бе известно от официалната история на Морското училище.

- По Трета глава на книгата. Открито е по данни на Централен държавен архив - София, че по *Закона за правата на завършилите Морските специални школи при Флота на Негоvo Величество в град Варна. ДВ. 1940, бр. 132.* възпитаниците на Морските специални школи придобиват права на завършили средно учебно заведение и че от закона са се възползвали 250 бивши школника, което досега не бе известно. Всъщност, считано със задна дата се оказва, че в междувоенния период *Морската учебна част* е имала повече от едно средно учебно заведение.

Посочените открития се дължат на ефективното прилагане на новостите в компютърните технологии и обследването в невоенни архиви, които, както показва практиката, досега са пренебрегвани от изследователите на военноморското образование, а всъщност дават добри резултати във военната атестатика. Като нововъведение в прилаганите методи на изследване следва да се посочи и спрягането на развитието на морското образование с правописните реформи, протекли в монархическия период на Третата българска

държава. Особеност, отбелязана и в рецензията на професор М. Цибранска (Институт за български език – БАН)¹.

Кандидатът е представил четири цитирания на монографията си и три цитирания, проследявани във WoS/Scopus на статиите, което е достатъчно за покриване на минималните научни изисквания в НАЦИД.

Представените доказателства за цитиране на трудовете на кандидата у нас и в чужбина показват, че кандидатът доц. д.н. Асен Кожухаров чрез своята научно-изследователска дейност оказва значително влияние на научната общност в сферата на историята на военноморското образование. Публикациите на кандидата са познати на изследователите в професионалното направление, за което свидетелстват обнародваните рецензии в периодичния печат. Отделно извън конкурса следва да се подчертава значението на публикациите на кандидата в сферата на наукометрията.

Постигнатите резултати свидетелстват, че същият има задълбочени теоретични знания в професионално направление 9.2 и изцяло съответства на изискванията за заемане на академичната длъжност „професор“.

Кандидатът е получил признание сред научните среди у нас и в чужбина, за което свидетелства справката за цитиранията на неговите произведения. Обемът и качеството на представените материали са свидетелство за измерима разпознаваемост в научните среди в областта на настоящия конкурс.

Представените научни публикации дават основание да се направи извод, че изследванията на кандидата са съсредоточени и последователни. Представената продукция на кандидата свидетелства, че той е изграден научен изследовател и университетски лектор.

6. Оценка в каква степен приносите са дело на кандидата

На основание представените публикации за рецензиране приемам, че получените резултати и заявените приносите са лично дело на кандидата. Статистиката по отношение авторството на трудовете сочи, че почти всички от тях кандидатът е публикувал самостоятелно.

¹ ЦИБРАНСКА, М. За езика на личните академични документи на българската морска образователна система. *Чуждоезиково обучение*. 2021, Т. 48, №2, с. 205.

7. Критични бележки за рецензираните трудове

Въздържам се да формулирам конкретни забележки към творчеството на кандидата и считам, че е целесъобразно той да разшири участието си най-вече в международни форуми с цел по-добро представяне на резултатите от изследванията и търсене на по-широко практическо приложение. Също така искам да го настърча по-активно да търси възможности за участие в различни научни проекти и по-активно да поема ролята на ръководител на изследователски екип.

Препоръчвам му да продължи да търси възможности за публикуване в издания, включени в световните информационни системи за рефериране, индексиране и оценяване.

8. Лични впечатления и становище на рецензента по останалите страни от дейността на кандидата

Познавам кандидата от повече от 40 години и съм наблюдавал неговото успешно развитие като курсант, офицер, преподавател и изследовател. Считам, че доц. д-р Асен Кожухаров има изключително високи морални и интелектуални качества и целенасочено и системно се утвърждава като учен и изследовател. Притежава голям потенциал и безспорни възможности за научно развитие. Доказал се е като успешен ръководител на катедрения колектив на водещата военна катедра на ВВМУ.

9. Създадена ли е творческа среда за предаване на натрупан опит и знания на по-младите колеги?

В хода на своята научно-изследователска и педагогическа дейност е доказал, че умеет да формира благоприятна среда за предаване на своя натрупан опит и експертиза на по-млади колеги. Кандидатът има опит при подготовката на асистенти, докторанти и на дипломанти.

Предоставил е информация за успешно завършено ръководство на докторант и за авторство в подготовката на два доктринални документи.

През дългогодишната си учебно-преподавателска дейност е ръководил или е бил академичен консултант на дипломанти от магистърската програма на специализация

„Организация и управление на военни формирования на оперативно ниво“ на ВА „Г. С. Раковски“.

10. Заключение

Имайки предвид изложеното до тук, както и количеството и качеството на представените научни и педагогически трудове, а също така и научните и научно-приложните приноси на единствения кандидат в конкурса за заемане на академичната длъжност „професор“ доцент доктор на науките Асен Николов Кожухаров, считам, че той напълно съответства на изискванията на чл. 29 от Закона за развитие на академичния състав в Република България, както и на минималните национални изисквания по чл. 1а от Правилника за неговото прилагане за придобиване на академична длъжност „професор“ в ПН 9.2 „Военно дело“.

11. Оценка на кандидата

Давам положителна оценка за творчеството на кандидата доцент доктор на науките Асен Николов Кожухаров и убедено препоръчвам на уважаемото научното жури да предложи единственият кандидат в конкурса да заеме академичната длъжност „професор“ в „Департамент за следдипломна квалификация“ на ВВМУ „Н. Й. Вапцаров“ по Професионално направление: 9.2 „Военно дело“ по учебните дисциплини: „Военна история“ и „Морска история“.

РЕЦЕНЗЕНТ:

ФЛОТИЛЕН АДМИРАЛ ПРОФ. Д.В.Н

БОЯН МЕДНИКАРОВ

_____._____.2022 г.
гр. Варна



NIKOLA VAPTSAROV NAVAL ACADEMY

REVIEW

by Flotilla Admiral Professor D.Sc. Boyan Kirilov Mednikarov,

Commandant Rector of Nikola Vaptsarov Naval Academy,

of scientific papers submitted in a competition for occupying the academic position of "Professor" in the "Department of Postgraduate Qualifications" at Nikola Vaptsarov Naval Academy in the Higher education field 9 "Security and Defense", professional field 9.2. "Military Affairs", scientific specialty "Organization and Management of the Armed Forces", in the disciplines: "Military History" and "Maritime History", announced by order № LS-133 / 19.10.2021 of the Rector of Nikola Vaptsarov Naval Academy and published in the State Gazette № 89 / 26.10.2021

of the candidate:

Associate Professor Doctor of Science Asen Nikolov Kozhuharov

1. Submitted scientific papers of the candidate accepted for reviewing, systematized in groups

Associate Professor Doctor of Science Asen Nikolov Kozhuharov is participating in the announced competition for occupying the academic position of "Professor" in the "Department of Postgraduate Qualifications" at Nikola Vaptsarov Naval Academy with a scientific production consisting of 20 scientific papers and one textbook, having total volume of 522 pages.

Submitted scientific papers have been published in national and international peer reviewed journals. Presented works in competition do not overlap with the publications submitted by the candidate in other competitions such as for the academic position "Associate Professor" as well as for obtaining a scientific degree "Doctor of Science".

For reviewing the competition, the candidate submitted one monograph, one study, and 18 scientific articles, which I accepted to the full extent. He is an author of the monograph work (203 pages), a study (21 pages), and 18 Scientific articles (139 pages). There is no separation protocol for the article in which he is a co-author, I assume that the co-authors have to distribute an equal amount of points. Two articles are published in the Russian Federation (in Russian) and one in the United States (in English). The rest of the publications are printed in the Republic of Bulgaria (in Bulgarian).

The materials presented in the competition meet the requirements of the law and contain the necessary data for the overall scientific development of the candidate. All scientific papers proposed for review can be included in the scientific field of the announced competition. The candidate in the competition fulfills the minimum national requirements for holding the academic position "professor" in the professional field 9.2 "Military Affairs" on the basis of the presented evidence, I accept that the scientific production together with the presented citations can receive an assessment of 575 points.

The main work presented for review in the competition is the monograph, which is placed on a group of indicators B, indicator 3. It complies with the provisions of the law. The monograph undoubtedly has theoretical and theoretical-applied contributions, which are detailed below.

Six reviewed articles have been indexed in the Scopus and WoS global databases at the time of the procedure. All other works are published in journals that are included in the National Centre for the information reference list and in accordance with the law, are tracked in the Register of Academic Staff on the same platform. Thus, the competent authorities recognize the author's publications as scientific works.

The research and pedagogical activity of the candidate are positioned in professional field 9.2 "Military Affairs". I consider, after personally reviewing the materials provided to me, that the submitted publications meet the requirements for the announced competition for the academic position of "Professor" in the disciplines of "Military History" and "Maritime History", announced in State Gazette, 2021, №89.

2. General characteristics of the research, scientific, and applied activity of the candidate

The candidate has been an associate professor at Nikola Vaptsarov Naval Academy since 2001. He held the position of Head of Naval Tactics Department in the period from 2001 to 2011 and from 2015 to 2021. He is a prominent pedagogue in the military education system of the Republic of Bulgaria. He has obtained experience in academic and doctoral courses, bachelor and master degree

programs, not only in NVNA but also in National Defense College "G. S. Rakovski" and National Military University "V. Levski". He systematically and methodically develops lectures and course materials on the subjects entrusted to him.

The research, scientific-applied and pedagogical activity of the candidate is focused mainly on the problems of the history of naval education. Obtained results are positioned in the field of higher education 9 "Security and Defense", professional field 9.2 "Military Affairs", scientific specialty "Organization and Management of the Armed Forces". The results of the activity of Dr. Asen Kozhuharov in this competition are presented through his publishing activities in the country and abroad for the period from 2005 to now.

3. Evaluation of the candidate's pedagogical capability and activity

The pedagogical practice of Doctor of Science Asen Nikolov Kozhuharov in NVNA has begun in 1992. He has got academic experience developing constantly lectures on subjects "Military history", "Maritime history" and "Methodology of scientific research" during the years, both in bachelor's and master's degree education in NVNA.

Next, it is necessary to be highlighted that the presented textbook is evaluated on a high academic level. His contribution to the development of the Museum Collection is significant through which the long-standing traditions of the NVNA are kept. Prominent materialization of his initiative regarding the collection includes a model of the first building of the Machine School of His Majesty's Navy in Varna and a total of seven oil portraits of functionaries of the Maritime Education System from the 19th and early 20th centuries, created by project "Personal documents issued by the Bulgarian maritime education system (1881-1946)", of which he was the head manager.

4. Main scientific and applied scientific contributions

Based on the presented list of contributions and their comparison with the presented scientific output, I acknowledge:

Theoretical contributions:

1. The goals, tasks, and methods of research of an anonymous auxiliary historical discipline, which is proposed to be called "Attestation", are substantiated. The example of the study of the documents of the Bulgarian maritime education system generated in the pre-republican period of

the Third Bulgarian State proves the productivity and applicability of specific research methods in military history with their criteria and indicators.

Reference Publications: 3.1.1, 3.2.1, 3.3.10, 3.3.12, 3.4.1.

2. A significant revision in the periodization of Bulgarian maritime education is proposed in terms of the emergence and stages of development of Bulgarian higher naval and maritime education.

Reference Publications: 3.1.1, 3.3.1, 3.3.9.

3. Unknown until now but important moments of the repressions against the graduates of the Maritime School in the first half of the twentieth century in both Bulgaria and the USSR, according to archival data, have been covered.

Reference Publications: 3.2.5, 3.3.2, 3.3.7.

4. The stages in the evolution in the education and training of naval non-commissioned officers are substantiated on the basis of archival documents including after the end of the First World War, when Bulgaria was forbidden to have Naval Forces and military institutions, except in Sofia. Thus made periodization is presented for the first time in Bulgarian historiography.

Reference Publications: 3.1.1, 3.2.1, 3.2.2.

Theoretical-applied contributions:

1. The importance of the contribution of Russian naval officers in the 19th century and after the end of the First World War to the development of Bulgarian naval technical education and in the formation of the Flotilla and the Naval Unit is highlighted.

Reference Publications: 3.2.4, 3.2.6, 3.3.4, 3.3.5, 3.3.6.

2. The biographies of prominent but oblivious teachers of the Maritime School with significant contributions to the development of the maritime education system have been studied. This is reflected not only in the scientific publications submitted for the competition but also as knowledge introduced in the scientific substantiation of the nominations in the construction and expansion of the Alley of the Teacher of the NVNA.

Reference Publications: 3.3.3, 3.3.11, 3.3.12.

3. The systematization of the certificates, attestations, and diplomas issued by the Bulgarian maritime educational system from the monarchical period of the Third Bulgarian State has been completed. The documents are reasonably divided into series and issues.

Reference Publications: 3.1.1, 3.4.1.

4. Intentions of the Commander of the His Majesty's Fleet regarding significant expanding the national submarine fleet to six combat submarines and efforts to man the planned ships with officers have been revealed. Although these intentions have been not materialized, trained officers after the end of the war formed the elite of the navy or found excellent realization outside the structures of the armed forces of the country.

Reference Publication: 3.3.8.

5. the selection, training, and realization of the first foreign cadets from Czechoslovakia in the period 1953 - 1959, are covered by exploration of archival sources. The significance of this first success of the Bulgarian naval educational system in the training of foreigners is substantiated.

Reference Publication: 3.2.3.

5. Assessment of the significance of contributions to science and practice

There are three important discoveries that rewrite the history of the Bulgarian maritime education system in the presented monograph work, along with the large-scale systematization of personal academic documents and numerous discovered details, as follows:

Chapter One of the book. The second curriculum from 1892 was identified by means of computer processing of the first certificate of the Maritime School, for which there was no official information. It is necessary to be highlighted that there is extremely insufficient information about the early history of the naval alma mater.

Chapter Two of the book. It is proven by discovery and interpretation of the first certificates of higher naval education issued in 1920 in Varna, that higher maritime education is at least 22 years older than it was known from the official historical sources of the Naval Academy.

Chapter Three of the book. It was discovered, according to data of the Central State Archives - Sofia, that under the Law on the Rights of Graduates of the Maritime Special Schools of His Majesty's Navy in the city of Varna (State Gazette, 1940, № 132.) alumni of the Maritime Special Schools acquire the rights of graduates of a secondary school and that 250 alumni have benefited from the law,

which has not been known so far. In fact, retrospectively, it turns out that in the period between World wars the Maritime School had more than one secondary school.

These discoveries are made due to the effective usage of innovations in computer technology and research in non-military archives, which, as practice shows, have so far been neglected by researchers of naval education. In fact, it gives good results in research of military certification. The connection of the development of maritime education with the spelling reforms that took place in the monarchical period of the Third Bulgarian State should be pointed out as an innovation in the applied research methods. This is a distinctive innovation noted by Professor M. Tsibranska (Institute of Bulgarian Language - BAS) in the book review "On the language of personal academic documents of the Bulgarian maritime education system" (in Bulgarian) published in Foreign language education journal, 2021, Vol. 48, №2, pp. 205.

The candidate presented evidence of four citations of his monograph and three other citations of the articles followed in WoS / Scopus, which is enough to meet the minimum scientific requirements of the National Centre for Information and Documentation. The presented evidence for citations at home and abroad shows that the candidate's research has a significant impact on the scientific community in the field of naval education history. His publications are well known among scientists in the professional field, a thesis supported by a number of reviews in periodical publications. Separately outside the competition, the importance of the candidate's publications in the field of scientometrics should be emphasized. Achieved results show that he has in-depth theoretical knowledge in professional field 9.2 and complies fully with the requirements for obtaining the academic position of "professor".

Presented scientific publications give a basis to conclude that the candidate's research is focused and consistent. The presented production of the candidate testifies that he is an established researcher and university lecturer.

6. Assessment of the extent to which the contributions are the work of the candidate

Based on the submitted publications for review, I accept that obtained results and pretended contributions are the personal work of the candidate. The statistics regarding the authorship of the works shows that almost all of works the candidate has published independently.

7. Critical remarks on reviewed papers

I am going to restrain myself from formulating specific remarks on the candidate's work. I believe that it is appropriate for him to expand his participation, especially in international forums, in order to present better results of research. Moreover, I consider he has to seek a wider practical application. I also want to encourage him to look more actively for opportunities to participate in various research projects and to take a more active role in leading research teams. Next, I recommend he has keep looking for opportunities to publish in journals included in the global information systems for abstracting, indexing, and evaluation.

8. Personal impressions and reviewer's standpoint on other activities of the candidate

I have known the candidate for more than 40 years and I have observed his successful development as a cadet, officer, lecturer, and researcher. I believe that Assoc. Prof. Dr. Sc. Asen Kozhuharov has extremely high moral and intellectual qualities and purposefully and systematically establishes himself as a scientist and researcher. It has great potential and indisputable capabilities for further scientific development. He has proven to be a successful leader as head of the leading military department of NVNA.

9. Has a creative environment been created to transfer the experience and knowledge to younger colleagues

In the course of his research and pedagogical work, he has proved that he is able to create a favorable environment for the transfer of his experience and expertise to younger colleagues. The candidate has experience in working with assistants, doctoral students and graduates. Further, he provided information on successfully completing a doctoral dissertation and co-authorship of two doctrinal documents. He has been an academic consultant to graduates of the master's program of specialization "Organization and management of military formations at the operational level" of National Defense College during his long career as a lecturer.

10. Conclusion

Considering the above, as well as the quantity and quality of the presented scientific and pedagogical works, as well as the scientific and scientific-applied contributions of the only candidate in the competition for the academic position "Professor" Assoc. Prof. Dr. Sc. Asen Nikolov Kozhuharov, I believe that it fully complies with the requirements of Art. 29 of the Law for the development of the academic staff in the Republic of Bulgaria, as well as of the minimum national

requirements under art. 1a of the Regulations for its application for obtaining an academic position of "professor" in professional field 9.2 "Military Affairs".

11. Evaluation of candidate

I give a **positive evaluation** of the work of the candidate Assoc. Prof. Dr. Sc. Asen Nikolov Kozhuharov and I strongly recommend the respected scientific jury to propose the only candidate in the competition to take the academic position of "professor" in the "Department of Postgraduate Qualifications" of NVNA in Professional field 9.2 "Military Affair" in the disciplines: "Military history" and "Maritime history".

REVIEWER:

FLOTILLA ADMIRAL PROFESSOR D.Sc.

BOYAN MEDNIKAROV

_____. _____.2022
city of Varna